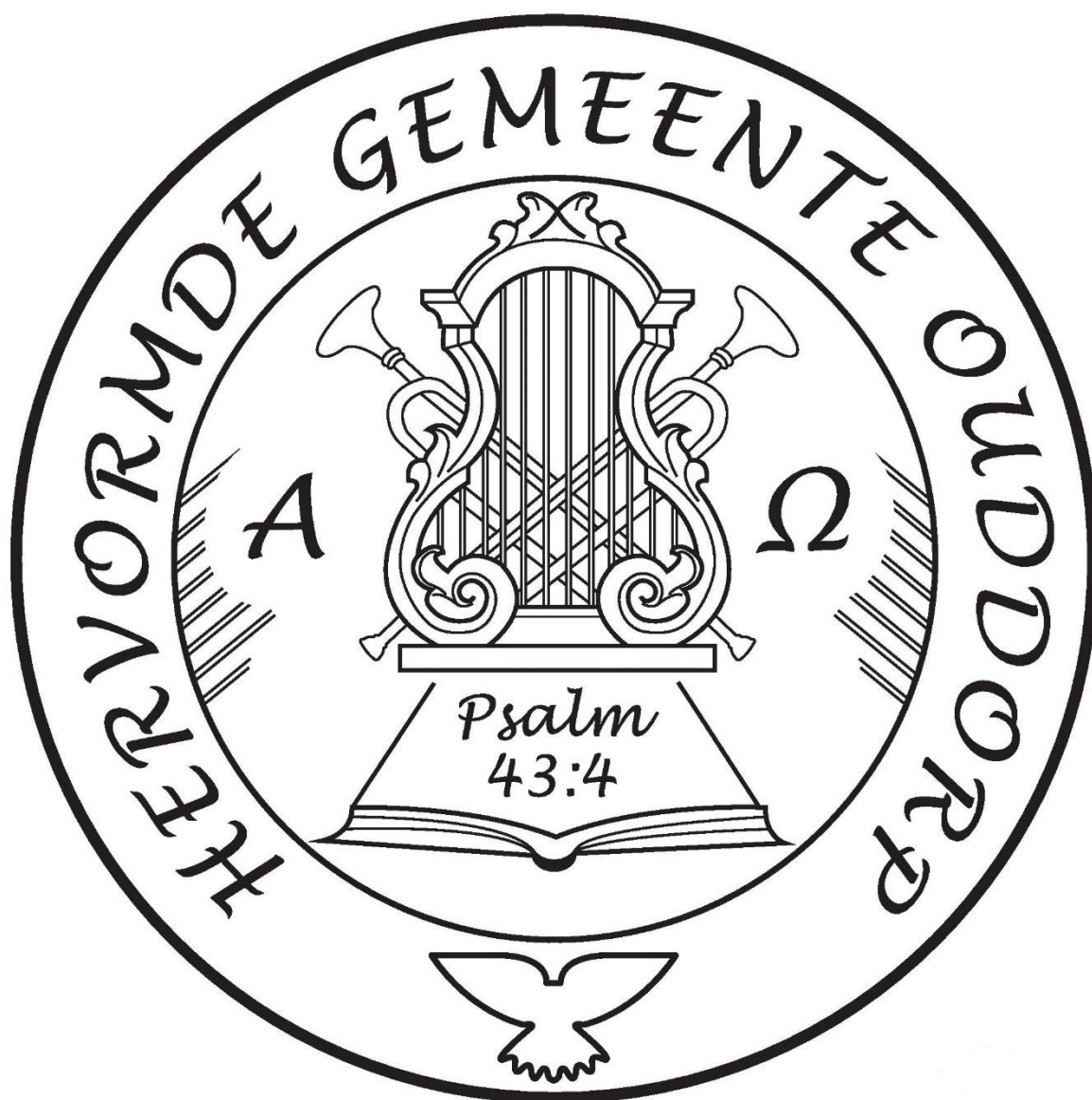

BELEIDSPLAN 2019-2023

Inhoud

Inleiding	- 3 -
Levend en vitaal	- 4 -
1. Plaats van de kerkelijke Gemeente	- 6 -
2. De ambten	- 8 -
3. Eredienst	- 11 -
4. Pastoraat	- 18 -
5. Zending en Evangelisatie	- 22 -
6. Diaconaat	- 23 -
7. Vorming en toerusting	- 26 -
8. Beheer en financiën	- 31 -
9. Communicatie met Gemeente en omgeving	- 35 -
BIJLAGE 1 Uitgangspunten begrafenis	- 37 -
BIJLAGE 2 Kerkzegel	- 39 -

Inleiding

Voor u ligt het beleidsplan van de Hervormde Gemeente te Ouddorp. Het beleidsplan heeft niet het eerste of het laatste woord. Dat heeft de Bijbel, Gods onfeilbaar Woord. De bestaansreden en het bestaansrecht van onze Gemeente liggen in God, Die Zijn kerk vergadert, voedt, beschermt en onderhoudt. De Gemeente is immers geen vereniging, bedrijf of instelling, die zichzelf heeft opgericht en haar eigen koers bepaalt.

Wel kan een beleidsplan een nuttig hulpmiddel zijn voor het bestuur van onze Gemeente en ten dienste van de Gemeente. Het gaat dan hierbij ook om het verwoorden van de visie op de Gemeente, standpunten over concrete onderwerpen en nieuwe ontwikkelingen. Het verwoorden van deze zaken in een beleidsplan komt ook de continuïteit en de overdracht ten goede bij wisselingen binnen de kerkenraad.

In het beleidsplan worden de verschillende aspecten van het 'Gemeente zijn' uitgewerkt. Bij elk onderwerp wordt een korte uiteenzetting/beschrijving gegeven van het werk dat in de Gemeente gedaan wordt. Ook wordt beschreven wat de plannen zijn voor de toekomst en hoe we denken deze, met Gods hulp, te realiseren.

We zijn de Heere als de Koning der Kerk dankbaar dat er verschillende vormen van het 'zijn van een Gemeente' plaatsvinden, zoals vrouwenvereniging, preekbespreking jongeren, alpha-cursus, samenzingen, jeugdclub, enz.

Bij de uitwerking van de verschillende onderwerpen hebben de volgende algemene overwegingen als leidraad gediend:

1. Het beleidsplan is gericht op hoofdlijnen en hoofdzaken.
2. Veel zaken zijn kerkordelijk geregeld (zie kerkorde en ordinanties inclusief overgangsbepalingen) en behoeven strikt genomen niet in het beleidsplan te worden behandeld. Voor de leesbaarheid van het beleidsplan zijn deze zaken op veel plaatsen toch in de beschrijving meegenomen. Ook kunt u via internet de website van de PKN raadplegen: www.pkn.nl, onder Synode, Kerkorde en ordinanties;
3. Naast het beleidsplan kennen we ook nog statuten en (plaatselijke) reglementen, waarvan exemplaren verkrijgbaar zijn via de scriba.

Het doel van het beleidsplan is de geestelijke opbouw van de Gemeente. In deze geseclariseerde tijd hebben we ons steeds weer te bezinnen op de vraag, hoe de Gemeente gebouwd kan worden naar de eis van Gods Woord. Het gaat hierbij ten diepste om de eer van God en de instandhouding en uitbreiding van Gods Koninkrijk. Als kerk hebben we de opdracht om te zaaien en nat te maken, maar het is de Heere, Die de wasdom geeft.

'De alleen wijzen God, onze Zaligmaker, zij heerlijkheid en majesteit, kracht en macht, beide nu en in alle eeuwigheid' (Judas 1:25)

Ouddorp, juli 2019

De kerkenraad van de Hervormde Gemeente te Ouddorp

Levend en vitaal

De twee woorden die boven dit hoofdstuk staan, zijn gekozen om twee zaken van elkaar te onderscheiden. Allereerst gaat het over wat een levende Gemeente is, in de geestelijke betekenis van het woord 'levend'. Daarna gaat het over wat een vitale Gemeente is met het oog op het voortbestaan van de concrete Gemeente hier en nu. Dat heeft meer met mensen en (financiële) middelen te maken. Uiteraard hebben 'levend' en 'vitaal' alles met elkaar te maken.

Een levende Gemeente

Wat een levende Gemeente is, vinden we verwoord in artikel 27 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis:

Wij geloven en belijden één katholieke of algemene kerk. Zij is een heilige vergadering van mensen die waarachtig in Christus geloven, die al hun zaligheid verwachten van Jezus Christus, gewassen door zijn bloed, geheiligd en verzegeld door de Heilige Geest.

Een levende Gemeente is dus een Gemeente waarvan de leden waarachtig in Christus geloven. Dat leren we ook in artikel 29 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis:

Wat nu hen aangaat die tot de kerk behoren, hen kan men herkennen aan de kenmerken van de christenen, namelijk het geloof en dat zij, wanneer zij de enige Zaligmaker Jezus Christus aangenomen hebben, de zonde ontvluchten en de gerechtigheid nastreven, de ware God en hun naasten liefhebben en niet naar rechts of naar links afwijken en hun vlees met zijn werken kruisigen. Maar niet alsof er geen grote zwakheid meer in hen zou zijn, maar zij strijden daartegen door de Geest al de dagen van hun leven. Daarbij nemen zij voortdurend hun toevlucht tot het bloed, de dood, het lijden en de gehoorzaamheid van de Heere Jezus, in wie zij vergeving van hun zonden hebben door het geloof in Hem.

Het middel waardoor mensen tot geloof komen, is het (gepredikte) Woord van God. Het geloof is uit het gehoor en het gehoor is door het Woord van God (Romeinen 10:17). Daarom is de prediking het middel bij uitstek waardoor de Heilige Geest in de Gemeente, in het hart en leven van mensen werkt.

Naast de prediking zal ook het huisbezoek, de catechisatie en wat er verder aan activiteiten in de Gemeente is daarop gericht zijn, dat de Gemeente een levende Gemeente zal zijn, een Gemeente van ware Christusgelovigen.

Verderop in dit beleidsplan wordt dit principiële gegeven praktisch uitgewerkt doordat prioriteit wordt gegeven aan de prediking in de Gemeente en met het oog daarop aan het hebben van een eigen predikant met ten minste 60% werktijd.

Een vitale Gemeente

Wat een vitale Gemeente is, opgevat als een Gemeente die hier en nu kan functioneren en voortbestaan, wordt duidelijk uit het tegenovergestelde. Wanneer kan een Gemeente niet meer voortbestaan? Wanneer worden Gemeenten opgeheven? Meestal is er dan sprake van een terugloop in ledental, vaak na jaren van vergrijzing. Daardoor ontstaat er een tekort aan financiële middelen en zijn er niet meer voldoende mensen beschikbaar om te voorzien in de

de ambten. Dat zijn blijkbaar de twee voorwaarden voor een vitale Gemeente, dat wil zeggen een Gemeente die zonder steun en hulp van buitenaf zelfstandig kan functioneren: voldoende financiën en voldoende ambtsdragers.

In de Hervormde Gemeente in Ouddorp is geen sprake van terugloop maar mag er enige groei zijn. Dat is echter begonnen met een heel kleine Gemeente die vanaf 2005 weer diensten is gaan houden. Daardoor heeft de Gemeente in de achterliggende jaren financiële ondersteuning nodig gehad en is de Gemeente mede gediend door ambtsdragers uit naburige Gemeenten.

De Gemeente is dankbaar voor de materiële en personele hulp die in deze jaren is ontvangen. Maar het is terecht dat nu, ruim dertien jaar na de eerste kerkdiensten in 2005, van de Gemeente wordt gevraagd om niet langer van deze hulp afhankelijk te zijn. Daarom zal het beleid, dat in dit beleidsplan wordt uiteengezet, daarop gericht zijn.

Ten aanzien van de financiën

Bij het bepalen van het financiële beleid hoort een meerjarenbegroting waarin wordt onderbouwd dat de Gemeente is toegroeid naar een situatie waarin ze voldoende financiële middelen bijeen kan brengen voor het leven en werken van de Gemeente met een predikant voor 60 % van de werktijd, dus voor de huidige omvang.

Om hiertoe te komen, kiest de kerkenraad voor een belangrijke wijziging in de manier van begroten. In het verlengde van wat eerder in dit hoofdstuk is geschreven over een levende Gemeente, krijgt bekostiging van een eigen predikant in de begroting prioriteit.

Deze keuze is mede ingegeven door het vertrouwen dat voor het onderhoud van de gebouwen andere en nieuwe bronnen gevonden zullen worden. De hoop is gerechtvaardigd dat de geleidelijke groei van de Gemeente ertoe zal leiden dat er in de loop van de jaren in de begroting ook voor de gebouwen weer meer middelen gereserveerd kunnen worden.

Maar vooral wordt in de komende jaren ingezet op (nieuwe) vormen van geldwerving die specifiek op het onderhoud van de gebouwen gericht zijn. Doordat deze geldwervingsactiviteiten gericht zijn op de gebouwen, met name op het kerkgebouw, mag worden verwacht dat velen ook van buiten de Gemeente, zowel inwoners van het dorp als toeristen, bereid zullen zijn om hierin bij te dragen.

1. Plaats van de kerkelijke Gemeente

1.1 Ontstaan van de Gemeente

Met de inname van Den Briel in 1572 door de watergeuzen is het land van Voorne, waartoe Goeree-Overflakkee behoort, overgegaan tot de nieuwe leer. Vanaf 1574 worden de preekbeurten van de Hervormde Gemeente te Ouddorp waargenomen vanuit Goedereede tot in 1595 de eerste predikant wordt bevestigd. Vanaf dat moment is er een zelfstandige Gemeente ontstaan en hebben vele predikanten de Gemeente gediend. Bij besluit van 8 juni 2015 is het kerkzegel vastgesteld. Zie bijlage 2.

1.2 Ligging van de Gemeente

De Hervormde Gemeente belijdt in gehoorzaamheid aan de Heilige Schrift als de enige bron en norm van de kerkelijke verkondiging en dienst (zie art. 1,3 kerkorde van de Protestantse Kerk) de Drie-enige God, Vader, Zoon en Heilige Geest. In de uitleg van de Schrift weet de Gemeente zich gebonden aan de belijdenis van de kerk der Reformatie, te weten: Heidelbergse Catechismus, de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Dordtse Leerregels.

De Gemeente staat een Schriftuurlijk-bevindelijke prediking voor waarin de stem van de Goede Herder Jezus Christus klinkt (Joh. 10): een rijke Christus voor een arme zondaar.

In dankbare gehoorzaamheid aan de Heilige Schrift belijden wij dat de Gemeente:

- het lichaam van Christus is, door de Vader en krachtens de werking van de Geest;
- vergaderd wordt op basis van Gods genadeverbond, waarvan de Heilige Doop teken en zegel is, dat de HEERE opricht met de gelovigen en hun zaad;
- is te onderscheiden in een onzichtbare en een zichtbare kerk, aangezien er tweeërlei kinderen van het verbond zijn: zij, die uit genade door geloof en bekering Gods heil zijn deelachtig geworden, en zij die in ongehoorzaamheid dit heil blijven verwerpen;
- geroepen is om te leven tot eer van God, om in woord en wandel de deugden te verkondigen van Hem, Die geroepen heeft uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht.

Vanuit bovengenoemde reformatorische traditie noemen we enkele belangrijke thema's die in de verkondiging aan de orde komen:

- de nadruk op Wet en Evangelie (Luther);
- uit de Heidelbergse Catechismus de noodzaak van de enige troost en de kennis van de drie hoofdstukken: ellende, verlossing en dankbaarheid (heiliging);
- en de plaats en taak van de christen in deze wereld in het leven voor Gods aangezicht (Calvijn en de NGB).

Door de prediking wordt het hemelrijk ontsloten voor allen die de beloften van het Evangelie met een waar geloof aannemen en toegesloten voor alle ongelovigen, zolang als zij zich niet van harte bekeren (H.C. vr. en antw. 84).

De kerkenraad acht het van groot belang dat de prediking van het Woord gericht is op de hele Gemeente, jong en oud, voor wie melk nodig hebben en vaste spijs (1 Cor.3:2). Daarbij zullen eventuele gasten niet vergeten worden.

De kerkenraad is verantwoordelijk voor de prediking en de keuze van de voorgangers. De erediensten worden geleid door predikanten en proponenten die hiertoe kerkordelijk bevoegd zijn. Gezien de kerkelijke 'ligging' van de Gemeente zullen de voorgangers in de regel behoren tot de modaliteit van de Gereformeerde Bond binnen de Protestantse Kerk.

De opbouw van de Gemeente

Per 1 april 2019 is de Gemeente als volgt opgebouwd;

leeftijd	doopleden	belijdende leden	totaal
0-15	51		51
16-30	35	11	46
31-45	89	22	111
46-60	135	26	161
61-75	91	19	110
75-90	15	22	37
90 ->	0	2	2
Totaal	416	102	518

Het aantal pastorale eenheden bedraagt 335

De gemiddelde leeftijd is 48 jaar.

2. De ambten

2.1. Principieel

Christus heeft, om Zijn Gemeente te hoeden, te bewaren en (terug) te brengen tot wat haar in Hem geschonken is, de ambten ingesteld. De ambtsdraggers vertegenwoordigen Christus in het midden van de Gemeente. Van hieruit zijn zij zowel met gezag bekleed als tot grote verantwoordelijkheid geroepen. Anderzijds is de kerkenraad ook de vertegenwoordiging van de Gemeente.

De kerkenraad, bestaande uit predikant, ouderlingen, ouderlingen-kerkrentmeesters en diakenen, is:

- verantwoordelijk voor de voortgang van de zuivere bediening van het Woord van God en de Sacramenten;
- geroepen tot herderlijke zorg in al zijn facetten aan allen die tot de Gemeente behoren;
- gehouden om opzicht uit te oefenen over leer en leven van de Gemeenteleden;
- belast met de zorg voor de stoffelijke belangen van de Gemeente (kerkrentmeesters). Dit alles opdat de Gemeente zal mogen opwassen in Hem, Die haar Hoofd is: Christus. Hiertoe neemt de bezinning met onderling opscherpen en bemoedigen een belangrijke plaats in tijdens de vergaderingen van de kerkenraad.

Predikant

De predikant is geroepen tot de dienst van het Woord, van de sacramenten en van de gebeden in de erediensten. Hij ruimt voldoende tijd in voor studie en exegese van het Woord. Zijn verblijf bij de Bron is van onschatbare waarde voor zijn arbeid in prediking en herderlijke zorg. Vanuit het onderzoek van het Woord leidt hij de Gemeente in haar geheel en Gemeenteleden afzonderlijk in onderwijzing, vermaning, vertroosting en bestraffing, naar wat nodig is. Bovenal verkondigt hij de bekering tot God en de verzoening met Hem door het geloof in Jezus Christus en het leven tot Zijn eer. Hij weerlegt met het Woord dwalingen en valse leer met het oog op de rechte wandel van de Gemeente. Tezamen met de ouderlingen is de predikant verantwoordelijk voor de herderlijke zorg, onder meer door het bezoeken van de leden van de Gemeente en het opzicht over de leden van de Gemeente. Tenslotte werkt de predikant ook aan de groei van zendingsbesef binnen de Gemeente.

Ouderlingen

De ouderling is geroepen tot het opziensambt. Hij heeft, met de predikant, het opzicht over leer en leven van de Gemeente. Hij is de predikant behulpzaam met goede raad, ziet toe dat alle dingen in de Gemeente met orde geschieden en verleent pastorale zorg aan hen die raad en troost behoeven. Ook heeft hij de taak toe te zien op leer en leven van de predikant. In het licht van het opziensambt hebben de ouderlingen ook zogenaamde tafelwacht bij het Heilig Avondmaal.

Ouderling-kerkrentmeesters

De ouderling-kerkrentmeester heeft naast het opziensambt ook de zorg voor de niet-diaconale stoffelijke belangen van de Gemeente.

Diakenen

De diaken is geroepen tot het inzamelen, bewaren en uitdelen van de diaconale gelden/liefdegaven. Hij dient te onderscheiden waar nood is, en met een bewogen hart uitdeling te verzorgen. Hij gaat voor in het dienen, opdat de gehele Gemeente haar roeping in deze leert te verstaan. De Diakenen kunnen desgewenst de predikant behulpzaam zijn bij de bediening van het Heilig Avondmaal.

Aangezien de kerkenraad aldus gesteld is tot het regeren en vertegenwoordigen van de Gemeente, acht de kerkenraad vanuit en in gehoorzaamheid aan de Schrift, het ambt niet toegankelijk voor vrouwelijke Gemeenteleden. Zie in dit verband ook 1 Kor. 14:34 en 1 Tim. 2:11-14. In vele andere verbanden mag de Gemeente dankbaar gediend worden door vrouwen die hun gaven daartoe besteden.

2.2. Praktisch

De ouderlingen en diakenen worden door de stemgerechtigde lidmaten van de Gemeente volgens de regels gesteld in het plaatselijk regelement gekozen. De gebruikelijke wijze van verkiezing in onze Gemeente houdt in, dat de Gemeente wordt gevraagd namen in te dienen voor een vacature, waarna de kerkenraad (na overweging van de ingediende namen) een beslissing neemt met in achtneming van de volgende regels:

- Als er voor dat ambt geen aanbevelingen zijn binnen gekomen, die door tien of meer stemgerechtigde leden wordt ondersteund, geschiedt de verkiezing door de kerkenraad.
- Als voor dat ambt aanbevelingen zijn binnengekomen die door tien of meer stemgerechtigde leden worden ondersteund, maakt de kerkenraad een lijst op met de namen van hen die voor dat ambt door tien of meer stemgerechtigde leden zijn aanbevolen en die verkiesbaar zijn. De kerkenraad kan de lijst aanvullen met de namen van hen die door de kerkenraad zelf voor dat ambt worden aanbevolen.
- Als het aantal namen op de lijst niet groter is dan het aantal vacatures voor dat ambt, worden de kandidaten door de kerkenraad verkozen verklaard.
- Als het aantal namen op de verkiezingslijst groter is dan het aantal vacatures voor dat ambt, geschiedt de verkiezing door de stemgerechtigde leden van de Gemeente.

Enmaal per zes jaar wordt bezien of bovenstaande wijze van verkiezing aangepast dient te worden. Na voorlegging van dergelijke aanpassing zal dit aan de Gemeente worden voorgesteld, waarna de kerkenraad vervolgens een beslissing neemt.

De kerkenraad bestaat uit de predikant, twee ouderlingen, twee ouderlingen-kerkrentmeester en drie diakenen. De ouderlingen zijn wijkouderling, waarvan één ouderling in het bijzonder zich richt op het jeugdwerk. Het aantal ambtsdragers zal bij groei van de Gemeente moeten meegroeien.

De kerkenraad vergadert in de regel acht keer per jaar. In het Contactblad vindt er een korte verslaggeving plaats van de laatst gehouden kerkenraadsvergadering, zodra de notulen daarvan zijn goedgekeurd.

In het verband van de ambtelijke vergaderingen van de Protestantse Kerk in Nederland behoort de Gemeente tot de classis Delta en de ring Goeree-Overflakkee, Voorne-Putten, Rozenburg. Vanuit de ring worden ernaar de Classis een vijftal ambtsdragers door verkiezing afgevaardigd, zoveel mogelijk van elk ambt één persoon. Belangrijke zaken worden vooraf in de kerkenraad besproken. Daarnaast neemt de predikant deel aan de samenkomsten binnen het werkverband van predikanten op Goeree-Overflakkee.

2.3. Beleidsvoornemens

Het jeugdwerk verder uitbouwen.

3. Eredienst

3.1. Prediking

Wij belijden de prediking als het hart van de eredienst. De prediking van de Drie-enige God is het door de Heere Zelf geschonken middel om Zijn heil te verkondigen (Rom.10:17). De prediking is "de bediening der verzoening" (2 Cor 5 : 18-20) waarin en waardoor de Heere zondaren roept en brengt tot geloof.

De prediking:

- vindt plaats vanuit de belijdenis dat de Heilige Schrift het onfeilbare Woord van God is, geïnspireerd door de Heilige Geest;
- dient in overeenstemming te zijn met het belijden van de kerk, zoals dat verwoord is in de belijdenisgeschriften van onze kerk te weten: de apostolische geloofsbelijdenis, de geloofsbelijdenis van Nicea, de geloofsbelijdenis van Athanasius, de catechismus van Heidelberg, de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Dordtse Leerregels;
- dient te ontvouwen het wezen en het werk van de Drie-enige God: Vader, Zoon en Heilige Geest. God de Vader zien we met name geopenbaard in de schepping en onderhouding van de schepping, in Zijn recht en de verkiezende genade. De prediking van Christus spreekt over verzoening en levensvernieuwing. De prediking van de Heilige Geest, die Christus verheerlijkt, spreekt van het toepassende en onderscheidende in het werk van God door de prediking;
- wijst de twee wegen aan: de weg ter zaligheid wordt gepredikt en aangeprezen, van de weg ten verderve wordt in alle ernst gemaand zich daarvan te onthouden, wetend van de eeuwigheid die komt. Zodoende is de prediking de bediening van de sleutels van het hemelrijk;
- wordt gekenmerkt door de drieslag ellende-verlossing-dankbaarheid. Vanuit een grondige exegetische vindt een pastorale en praktische toespitsing plaats naar het hart en leven van de Gemeenteleden, met als doel te brengen tot geloof alsmede het gewerkte geloof te voeden, opdat er groei is in de genade;
- wordt inhoudelijk niet bepaald door de tijd waarin wij leven, maar staat wel in relatie met de tijd en de omstandigheden waarin de Gemeente zich bevindt. Het geheel van de Gemeente, zowel qua leeftijd en levensomstandigheden als qua mogelijke instelling, wordt hierbij in het oog gehouden.

Op de dag des Heeren zullen twee kerkdiensten worden gehouden, bij voorkeur 's morgens en 's avonds. In de ochtenddienst wordt rekening gehouden met het kerkelijk jaar.

Indien mogelijk zal er eenmaal per zondag (bij voorkeur in de avonddienst) een leerdienst zijn, waarin het onderwijs van vooral de Heidelbergse Catechismus, of als vervolg een van de andere belijdenisgeschriften, aan de orde wordt gesteld.

Aan het begin van het winterwerkseizoen wordt daaraan in een kerkdienst aandacht besteed. Ook bij bijzondere gebeurtenissen zal daar in het gebed en zo nodig in de prediking aandacht aan geschonken worden.

3.2. Liturgie

Tijdens de samenkomst van de Gemeente in de eredienst bevinden we ons in de werkplaats van de Heilige Geest, waar God Zelf wil wonen en tot ons wil spreken door middel van Zijn Woord. De liturgie is sober. In de eredienst staat de Woordverkondiging centraal. Wij maken gebruik van de Statenvertaling. We zingen uitsluitend uit de Psalmen en de 12 gezangen in de berijming van 1773. Bij bijzondere gelegenheden zingen we na de dienst twee verzen uit het Wilhelmus, "Een vaste Burcht" of het "Ere zij God". Op dit moment is de Gemeentezang niet-ritmisch.

Daarbij past een eerbiedige houding, die tot uiting komt in de liturgie (= orde van dienst) en het decorum (= het uiterlijk welvoeglijke).

De orde van dienst bestaat uit de volgende vaste onderdelen:

- Stil gebed
- Afkondigingen
- Votum en Zegengroet
- Lezing van de wet / Geloofsbelijdenis
- Schriftlezing
- Dienst der gebeden
- Dienst der offeranden
- Prediking
- Gemeentezang
- Zegen

Voorafgaand aan en na afloop van de dienst is er het consistoriegebed.

Voorafgaand aan de dienst wordt een voorzang gezongen.

Praktische uitwerking

De vertalingen van de Bijbel die gebruikt worden zijn de Statenvertaling (SV) en de Herziene Statenvertaling (HSV). Beide vertalingen zijn geschikt voor de verkondiging van het Woord vanwege haar zeer zorgvuldige overzetting vanuit de grondtalen.

In de erediensten wordt de Statenvertaling gebruikt.

Voor het jeugdwerk, toerustings- en vormingswerk en missionaire activiteiten is er ruimte om de HSV naast de SV te gebruiken.

Met inachtneming van de eigen taken van organist en koster worden alle onderdelen van de eredienst die niet door de gehele Gemeente verricht worden, door ambtsdragers verricht.

De kerkdiensten worden uitgezonden en opgenomen.

In de diensten waarin de Heilige Doop of het Heilig Avondmaal bediend wordt en bij bevestiging van ambtsdragers, predikanten en in huwelijksdiensten worden de liturgische klassieke formulieren uit de gereformeerde traditie gebruikt.

Het bijzondere karakter van de eredienst komt ook tot uitdrukking in het dragen van passende kleding en een verzorgd uiterlijk. Gemeenteleden worden geacht hierover vooraf na te denken in het licht van Gods Woord. (zie 1 Kor. 11 ; 1 Petr. 3), waarbij geldt dat een ieder in zijn of haar gemoed verzekerd zij, zonder aan de ander aanstoot te geven of aanstoot te nemen.

Van de vrouw, van wie het huwelijk bevestigd wordt, die haar kinderen ten doop houdt, aangaat aan het Heilig Avondmaal dan wel belijdenis van het geloof aflegt, wordt in ieder geval verwacht dat zij met ingetogen kleding en met gedekt hoofd de dienst bijwoont.

De kerkenraad gaat staan bij de gebeden.

3.3 De sacramenten

De sacramenten verstaan wij zoals beleden in de art. 34 en 35 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Er zijn er twee; de Heilige Doop en het Heilig Avondmaal.

De Heilige Doop

Op grond van het genadeverbond van God, opgericht met Abraham en zijn zaad, waarin na Pinksteren ook de heidenen zijn ingelijfd, wordt de doop bediend, zoals voordien de besnijdenis, aan de jonge kinderen van de Gemeente. Zij die als kind niet gedoopt zijn, ontvangen dit sacrament op volwassen leeftijd, na voorafgaande belijdenis van het geloof.

De Heilige Doop is teken en zegel van de afwassing van onze zonden door het bloed en de Geest van Jezus Christus. Het is Gods belofte, die een pleitgrond vormt voor een rechteloze zondaar daar:

- God onze Vader ons betuigt en verzegeld heeft, dat Hij met ons een eeuwig verbond van de genade heeft opgericht, ons tot Zijn kinderen en erfgenamen aanneemt en daarom van alle goed ons zal verzorgen en alle kwaad van ons zal weren of ten beste doen keren.
- de Zoon verzegelt ons, dat Hij ons wast in Zijn bloed van al onze zonden, ons inlijft, zodat wij van al onze zonden bevrijd zijn en rechtvaardig voor God gerekend worden.
- De Heilige Geest verzekert ons, dat Hij in ons wil wonen en ons tot lidmaten van Christus wil heiligen zodat we toe-eigenen wat we in Christus hebben, namelijk de afwassing van de zonde en de dagelijkse vernieuwing van ons leven.

Het is niet mogelijk om de Heilige Doop een tweede keer te ontvangen. Als de Heilige Doop verleend is in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, dan is deze voor eeuwig geldig. Het is geen vrijblijvende zaak. Elk gedoopt Gemeentelid wordt door de Heilige Doop opgeroepen en verplicht tot een nieuwe gehoorzaamheid. Onze schuldige zwakheid die ons daarbij belemmert, wil God genadig wegnemen – óók daarvan is de Heilige Doop een garantie.

De doopbediening vindt in de regel plaats voor de preek. Voorafgaande aan de Heilige Doop wordt er doopzitting gehouden of vindt er een pastoraal bezoek plaats, waar de ouders onderwezen worden in de leer van de Heilige Doop aan de hand van de Schrift en het doopformulier.

Als de kerkenraad bijzondere zorg heeft omtrent nalatigheid in kerkgang en/of levenswandel van de doopouders zal hierover nadrukkelijk met hen gesproken worden. Uitstel van de doop wordt besproken met de oproep verandering van levenspatroon toe te zeggen en te laten blijken. Uiteindelijk zal de wens om in onze Gemeente het kind ten doop te houden niet geweigerd worden. Telkens zal benadrukt worden dat de kerkenraad de doopbediening van een bepaald kind niet verbiedt, maar ziet als Gods bevel in de weg van een christelijke levenswandelen opvoeding, waartoe in ieder geval behoort een regelmatige kerkgang door de ouders.

Na de doopdienst wordt in principe een doopbezoek afgelegd door de predikant, waarbij het doopcertificaat wordt overhandigd.

Overdoop

In geval van overdoop is er zonder voorafgaande schuldbelijdenis ten overstaan van een gedeelte van de kerkenraad geen toegang tot het Heilig Avondmaal en tot lerende functies in de Gemeente.

Het Heilig Avondmaal

Op grond van de instelling door Christus is het Heilig Avondmaal het andere sacrament in de christelijke kerk. Is de Heilige Doop een teken en zegel van de inlijving door de Vader in de Gemeente als Zijn huisgezin, het Heilig Avondmaal is het teken en zegel van de voortdurende verzorging door de Vader van hen, die Hij in Zijn huisgezin heeft opgenomen. Calvijn (1509-1564) schrijft daarvan in zijn Institutie, (boek 4 hfdstk 17) het volgende:

“Nadat God ons eenmaal in zijn huisgezin heeft ontvangen en dat niet om ons alleen te beschouwen als zijn dienstknechten, maar als zijn kinderen, neemt Hij ook, om de rol te vervullen van een zeer goed huisvader, die voor zijn kroost bezorgd is, op zich om ons de ganse loop van ons leven te voeden. En daarmee niet tevreden, heeft Hij door het geven van een pand ons van deze onafgebroken milddadigheid willen verzekeren. Tot dit doel dus heeft hij aan Zijn kerk een tweede sacrament gegeven door de hand van Zijn eniggeboren Zoon, namelijk de geestelijke maaltijd, bij welke Christus, gelijk Hij betuigt, het levendmakende brood is (Joh. 6 :51), met hetwelk onze zielen tot de ware en gelukzalige onsterfelijkheid gevoed worden.”

Omtrent de viering van het Avondmaal van deze zeer goede Huisvader schrijft Wilhelmus á Brakel (1635-1711) in zijn Redelijke Godsdienst, in deel 1 Hfdstk 40, paragraaf 36 het volgende:

“De beste of uitwendige wijze van het houden van dit sacrament, moet zodanig zijn, die allernaast overeenkomt met het eerste Avondmaal van Christus, en met het houden van het Heilig Avondmaal van de apostelen en apostolische kerken, in de Heilige Schrift beschreven. Daar werd het sacrament gehouden, aan een tafel zittende; omdat het een maaltijd is, zo past het ook dat men het zo houde, als men de gewone en buitengewone maaltijden houdt.”.

Hij nodigt hen met de woorden: "O alle gij dorstigen! komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder prijs, wijn en melk!" (Jes 55:1).

Vorbereitung Heilig Avondmaal

De zondag voorafgaande aan de viering van het Heilig Avondmaal wordt, indien mogelijk in de morgendienst, voorbereiding gehouden op het sacrament. In de voorbereidingsweek wordt als regel op woensdag een avond belegd ter bezinning op de Avondmaalsdienst. Op deze bijeenkomst wordt een gedeelte uit de Bijbel of uit het erfgoed van de Reformatie behandeld. Een predikant verzorgt doorgaans de meditatie op deze avond.

Censura Morum

Tevens is er in de voorbereidingsweek Censura Morum (CM). De bedoeling van CM is om toe te zien en te bevorderen dat het sacrament in heiligheid gehouden kan worden en Gemeenteleden krijgen gelegenheid om bezwaren tegen de belijdenis en wandel van andere Gemeenteleden, die hen weerhouden om aan het Heilig Avondmaal deel te nemen, in te brengen.

Alvorens de kerkenraad tot behandeling van deze bezwaren overgaat, moeten zij die de bezwaren inbrengen, eerst met het betrokken Gemeentelid hebben gesproken. Zoals de Heere Jezus zijn discipelen leert in Matth. 18: 15-17.

Wanneer iemand iets heeft voor CM, kan dit op de zitting voor de viering van het Heilig Avondmaal worden gemeld bij de scriba of de preses.

De predikant en de betreffende wijkouderling(en) kunnen in alle rust een afspraak maken als er een probleem wordt gemeld. Er is zo voldoende tijd om op een goede wijze hier mee om te gaan.

Er kan sprake zijn van een verzoek door de kerkenraad om zich te onthouden van het avondmaal. De opvolging van de tuchtmaatregelen worden gevolgd en bewaakt tijdens het consistorieoverleg. Kerkelijke tucht is opvoedend van karakter en niet blijvend van aard. Na het nemen van maatregelen moeten er vervolg afspraken gemaakt worden met de betreffende leden.

De Viering van het Heilig Avondmaal

Het Heilig Avondmaal wordt bediend in een morgendienst in het midden van de Gemeente. Dit geschiedt vier maal per jaar.

Tot het Heilig Avondmaal zijn gerechtigd en geroepen zij, die Jezus Christus door een waar geloof zijn ingelijfd. De kerkenraad laat hen toe tot het Heilig Avondmaal die belijdenis van het geloof hebben afgelegd, tenzij op hen maatregelen van tucht van toepassing zijn.

Gasten die voornemens zijn aan het Heilig Avondmaal deel te nemen, dienen zich vóór de avondmaalsviering in verbinding te stellen met de kerkenraad.

Tijdens de bediening van het Heilig Avondmaal kunnen de diakenen de predikant bijstand verlenen.

De avonddienst op de zondag van het Heilig Avondmaal is een dienst van dankzegging op het sacrament.

Nieuwe Avondmaalgangers worden in principe voor de volgende viering bezocht door de predikant, wijkouderling en een diaken of bezoekbroeder.

De diaconale collecte die gehouden wordt op Avondmaalszondag zal bestemd zijn voor een zendingsdoel.

3.4. Bijzondere diensten (belijdenis, huwelijk, rouw, overig)

Openbare belijdenis van het geloof

De openbare belijdenis van het geloof vindt plaats voor het aangezicht van God in het midden van de Gemeente tijdens een kerkdienst. Motieven:

- het beamen van de doop of het ontvangen van de doop
- het getuigen van de Heere
- medeverantwoordelijkheid dragen in de Gemeente van Christus
- blijven bij de gemeenschap van Woord en sacramenten

Alvorens belijdenis van het geloof af te leggen wordt men op de belijdeniscatechisatie gedurende tenminste één seizoen onderwezen in Gods Woord en de leer van de kerk. Zij die reeds lange tijd geen catechese meer gevolgd hebben wordt aangeraden om twee seizoenen deze catechese te volgen. Het hiervoor genoemde betekent, dat van hen die belijdenis van het geloof wensen af te leggen een trouw kerkelijk meeleven met onze Gemeente wordt verwacht, zowel 's zondags als in de week.

Huwelijksdiensten

Op grond van Gods Woord wordt het huwelijk tussen man en vrouw als inzetting van God beleden en erkend. Andere vormen van levensverbintenissen worden niet bevestigd en ingezegend.

De dienst van bevestiging en inzegening van het huwelijk vindt plaats in het midden van de Gemeente. Namens de kerkenraad wordt het bruidspaar de zogenaamde trouwbijbel overhandigd naar hun keus in de Statenvertaling of Herziene Statenvertaling.

Vorbereiding op het huwelijk

De kerkenraad ziet toe op de levenswandel van hen die een aanvraag tot huwelijksbevestiging en inzegening indienen daar alleen een leven in Gods wegen in Zijn zegen zal kunnen delen. Mede hierom kan een huwelijk tussen hen, die tevoren reeds samenleefden alleen bevestigd en ingezegend worden na schuldbelijdenis voor (een deel van) de kerkenraad. Voorafgaand aan de huwelijksdienst is er een huwelijksgesprek met het aanstaande bruidspaar, waar in ieder geval het huwelijksformulier wordt uiteengezet. Ook de invulling van de dag wordt ter sprake gebracht en dient niet strijdig te zijn met de huwelijksbevestiging en inzegening.

Hertrouw

Hertrouw na scheiding is op grond van Gods Woord niet in alle gevallen uitgesloten, zodat dus ook kerkelijke bevestiging van een "tweede" huwelijk mogelijk kan zijn. Dit zal per geval bezien en besproken worden.

Rouwdiensten

Op verzoek van de familie en met in achtneming van in de bijlage 1 opgenomen uitgangspunten geldend voor begrafenissen zal voorafgaand aan de begrafenis in het kerkgebouw of op een andere passende locatie een rouwdienst worden gehouden. Hoewel deze dienst geen ambtelijke eredienst is, wordt deze wel zoveel mogelijk gelijkwaardig behandeld. In deze dienst is een ouderling aanwezig, zal de overdenking centraal staan en worden geen andere liederen gezongen, dan de Psalmen met de enige gezangen. Verder geldt dat de liturgie in overleg met de predikant samengesteld wordt.

Indien er sprake is van crematie zal geen medewerking worden verleend aan een rouwdienst. Op verzoek van de familie kan gezocht worden naar een passende oplossing.

Overige diensten en afspraken

- Op Goede Vrijdag wordt er één dienst belegd.
- Op bid- en dankdag worden twee kerkdiensten belegd, waarbij de eerste dienst, zoveel als mogelijk is, wordt afgestemd op de (kleine) kinderen van de Gemeente
- De zondag van of rond Hervormingsdag worden 's morgens na de zegen twee coupletten van het Lutherlied gezongen.
- De zondag van of na de Koningsdag worden 's morgens na de zegen het eerste en zesde couplet van het Wilhelmus gezongen.
- Na de morgendienst van Eerste Kerstdag wordt het Ere zij God gezongen.
- Op tweede Kerstdag 's morgens is de kerstfeestviering van de zondagschool. Valt deze dag op zondag, dan verschuift de kerstviering naar de eerste Kerstdag (bijvoorbeeld smiddags of savonds).
- In de periode september tot en met maart worden er maximaal zes diensten op een woensdagavond belegd.

3.5 Crèche

Tijdens de ochtenddiensten is er de mogelijkheid voor ouders om hun kinderen (0 tot 6 jaar) naar de crèche in de Morgenster te brengen. In de crèche kunnen de kinderen met elkaar spelen met het aldaar aanwezige speelgoed onder toezicht van tenminste twee vrijwillige oppashulpen.

3.6 Aandachtspunten voor de toekomst:

Als kerkenraad beseffen we dat een kerk door de tijd en generaties heen in beweging is. Daarom willen we ons in de toekomst bezinnen op enkele aspecten van de eredienst: het mogelijk gebruik van de hertaalde klassieke formulieren, de wenselijkheid van het ritmisch zingen van de psalmen en het gebruik van de Herziene Statenvertaling.

4. Pastoraat

4.1 Inleiding

Als Gemeente van onze Heere Jezus Christus geven we met het woord pastoraat te kennen, dat wij met de kerk der eeuwen onze zielzorgende taak herkennen aan en aflezen uit de herder metafoor. Pastoraat is namelijk afgeleid van het woord 'pastor', dat 'herder' betekent.

Al klinkt het herderbeeld moderne mensen vreemd in de oren; wij zien echter – in onze Bijbel - dat Gods trouwe alomvattende zorg tegenover Zijn volk onder dit beeld laat vangen.

In het Oude Testament werd in Israël het herdermotief vooral op God toegepast: in Psalm 23 en tevens in Jesaja 40:10, Ezechiël 34:20; Micha 4:6-8. In het Nieuwe Testament wordt God nergens als 'herder' aangeduid. Zelf gebruikt Jezus het beeld om het doel van Zijn zending uit te drukken: Johannes 10:16-18.

Hij vertegenwoordigt dan ook in Zijn persoon de bijzondere relatie tussen God en Zijn volk, (Johannes 10: 14-17). Afgezien van een volledige schildering van Jezus' pastoraat zijn de volgende aspecten van Zijn herderlijke zorg te noemen:

- Achter wat Jezus als de goede Herder spreekt en doet staat Zijn Vader, Die Hem gezonden heeft. Dit ziet niet zozeer op 's Vaders affectieve liefde als wel op Zijn effectieve liefde. Al wat de goede Herder doet, zal wel gelukken (Johannes10:15-17).
- Het Gevolg is dan ook, dat Hij een niet te tellen schare van Joden en heidenen in Zijn ontferming en in Zijn blijvende gemeenschap opneemt (Genesis18:19; Lucas 7:13.)
- Als goede Herder trekt Hij Zich immers het lot van de Zijnen aan (Exodus 3:7;
- Johannes 10:11-13). En dat volgens zijn heilsplan; Hij verkiest hen bijgevolg als de Zijnen, aldus Exodus 33:12 -17 en Johannes 10 -15.
- Kenmerkend voor Hem is dan ook, dat Hij een persoonlijke band met hen aangaat. Hij roept en kent Zijn schapen bij name (Deuteronomium 34:10; Johannes 10:3. Niet zonder reden telt Hij ze, want voor Hem telt elk schaap. Ook het afgedwaalde schaap.
- Jezus tere trouwe persoonlijke omgang zowel met de gehele kudde als met ieder schaap/lammetje afzonderlijk komt tot uiting in Zijn kennen, roepen, hoeden, voeden, vergaderen en leiden (Johannes 10:3,11,15,16). Zijn pastoraat verzekert dan ook het leven en de overvloed van de Zijnen (Johannes 10:10).
- God roept hen door Zijn goede Herder tot Zijn dienst (Nahum 1:7; Johannes10:4).

4.2 De uitwerking

Pastoraat is herderlijke zorg en vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad en wordt uitgevoerd door de predikant en de ouderlingen. Deze ambtsdragers hebben een bijzondere taak en verantwoordelijkheid, maar in het ambt aller gelovigen zijn daarnaast alle Gemeenteleden geroepen naar elkaar om te zien en gemeenschap te betrachten. Pastoraat is essentieel tot opbouw en uitbreiding van Gods Koninkrijk. Het ambtelijk pastoraat wordt onderscheiden in het reguliere huisbezoek en andere specifieke vormen van pastoraat.

- In het pastoraat moet onderzoek plaatsvinden naar de doorwerking van de prediking in het persoonlijk leven en levenspraktijk. Het trouw bijwonen van de erediensten wordt gestimuleerd.
- Het pastoraat dient zich te richten op de gehele Gemeente: gezinnen, ouderen en jongeren. Geen lid van de Gemeente mag zich achtergesteld voelen. Er moet oog zijn voor ieder afzonderlijk lid. Dat betekent dat het pastoraat de betrokkenheid op elkaar binnen de Gemeente dient te bevorderen.
- In het pastoraat dient op een geestelijke wijze leiding gegeven te worden aan hen die lijden aan de gevolgen van de zonde: namelijk de gebrokenheid van het leven. Wij kunnen hier denken aan: ziekte, sterven, relatieproblemen, etc. Het huwelijk tussen man en vrouw wordt gezien als een door God geschonken instelling. Zij die worstelen met eenzaamheid door het ontbreken van een huwelijkspartner of andersgeaard zijn mogen niet vergeten worden. Juist in de Gemeente waarvan Jezus Christus de Opperherder is, dient een veilige haven te zijn voor hen die lijden en/of worstelen op deze punten.
- Rond de sacramenten is bijzonder pastoraat nodig: onderwijzend, bemoedigend, vertroostend, vermanend.
- Om dit werk uit te kunnen voeren, wordt van de Gemeenteleden verwacht, dat zij, die door ongeval, ziekte, opname of andere zorgen al dan niet van tijdelijke aard de wijkouderling daarvan in kennis laten stellen.

4.3 Huisbezoek(regulier)

De Gemeente is momenteel verdeeld in een viertal wijken, met voor iedere wijk een eigen wijkouderling. Uitgangspunt voor het huisbezoek is, dat alle in de wijk geregistreerde adressen eens in de twee jaar worden benaderd voor huisbezoek. De wijkouderling legt dit bezoek af vergezeld met een diaken of bezoekbroeder. De kerkenraad hecht er aan te stellen dat het huisbezoek een gesprek is, waarin de kerkgang, de vrucht op de prediking, de geloofsbeleving en de persoonlijke en / of huiselijke omstandigheden aan de orde kunnen komen. Deelname van de kinderen aan het gesprek tijdens het huisbezoek wordt op prijs gesteld en gestimuleerd. Ieder huisbezoek wordt afgesloten met schriftlezing en gebed, tenzij de bezochten blijken geven van grote weerstand en dit contraproductief werkt.

Verslag van algemene bevindingen uit het huisbezoek door wijkouderlingen aan de predikant is van belang, met name ook met het oog op de Woordverkondiging. Enerzijds om te horen hoe de uitwerking van de prediking is, anderzijds om pastorale noden en vreugden te kunnen betrekken bij de preekvoorbereiding en het pastoraat.

Het reguliere huisbezoek dient onderscheiden te worden van andere vormen van pastoraat.

4.4 Specifieke vormen van pastorale zorg

Bezoek nieuw ingekomen leden

Alle nieuw inkomende leden krijgen bezoek van een ouderling, die hen informeert omtrent de Gemeente met het verenigingswerk en de activiteiten die daar plaatsvinden. Aan hen wordt een contactblad van de Gemeente gegeven. Hun komst wordt summier in het contactblad vermeld.

Personen die uit een ander kerkgenootschap dan de PKN, en te kennen geven over te willen komen naar onze Gemeente, worden gevraagd naar de motivatie; de predikant dient hier ook bij betrokken te worden. Zijn de redenen van overkomst van dien aard, dat de overkomst aanvaard kan worden, dan zal in een vervolggerek - aan hen die als belijdend lid overkomen- de derde belijdenis vraag uit het formulier voor openbare belijdenis (in het dienstboek PKN) gesteld worden. Deze vraag luidt:

“Wilt u, in de gemeenschap van de (algemene christelijke kerk, waarvan ook de) Protestantse Kerk in Nederland (een gestalte is,) en onder haar opzicht, getrouw zijn onder de bediening van het Woord en de sacramenten, volharden in het gebed en het lezen van de Heilige Schrift, en wilt u met de u geschonken gaven meewerken aan de opbouw van de Gemeente van Christus?”

Dit vervolggerek vindt plaats nadat er minimaal 6 maanden met onze Gemeente is meegeleefd.

Bejaardenpastoraat

Gemeenteleden die tot de ouderen gerekend worden krijgen kort na hun 75^e verjaardag, en vervolgens (tenminste) jaarlijks, een bezoek van predikant of ouderling. In dezen zal meer gekeken worden naar de behoefte van betrokkenen dan naar precieze leeftijden. Er zijn ook alleenstaanden die extra pastoraal aandacht nodig hebben. De betrokkenheid van de Gemeente bij ouderen vindt tevens plaats door de periodieke weeksluiting, die de predikant in De Vliedberg (Ouddorp) en Het Spectrum (Stellendam) mag verzorgen.

Pastoraat bij zieken.

Gemeenteleden die in een ziekenhuis zijn opgenomen worden in principe wekelijks door de predikant bezocht. Ook na thuiskomst wordt een bezoek gebracht. Langdurig zieken die thuis worden verpleegd krijgen bezoek van de wijkouderling en de predikant. Dit wordt onderling op elkaar afgestemd. Gemeenteleden die in een zorginstelling verblijven, worden eveneens regelmatig bezocht.

De zieken worden doorgaans op zondagmorgen in de voorbede genoemd tenzij daar bezwaar tegen gemaakt wordt.

Pastoraat bij geboorte

Wanneer de kerkenraad in kennis gesteld wordt van een geboorte wordt ervanuit de kerkenraad een geboortebezoek afgelegd. Er zal een boekje als hulpmiddel voor de christelijke opvoeding worden gegeven. In de zondagmorgendienst wordt de geboorte afgelezen met het oog op de voorbede.

Nieuwe lidmaten

Degenen die openbare belijdenis van het geloof hebben afgelegd en als gevolg daarvan toegang tot het sacrament van het Heilig Avondmaal hebben verkregen ontvangen bezoek van een ouderling na deelname aan het Heilig Avondmaal. Het gesprek over (deelname aan) het Heilig Avondmaal kan plaatsvinden tijdens de belijdeniscatechese. Eveneens kan tijdens huisbezoeken en Gemeenteavonden bezinning plaatsvinden over de vraag naar de betekenis én het zegenrijk deelnemen aan het Heilig Avondmaal.

Onderlinge pastorat

Ambtsdragers gaan Gemeenteleden voor in pastorale zorg. Tegelijkertijd kunnen en moeten de leden opgeroepen worden om de onderlinge zorg en het meeleven in praktijk te brengen. In de prediking en toerusting van de Gemeenteleden kan hier extra aandacht voor gevraagd worden. De toerusting kan bestaan uit het beleggen van Gemeenteavonden of het volgen van cursussen.

Huwelijk

Zie onder Eredienst, Hoofdstuk 3 van dit Beleidsplan.

Jubilea

Aan huwelijksjubilea, 25-, 40-, 45-, 50 jaar en hoger, wordt aandacht besteed, voor zover dit bekend is bij de kerkenraad. Zij worden door de predikant bezocht, wanneer daarvoor een uitnodiging is ontvangen (dit kan via directe uitnodiging of algemene uitnodig in bijvoorbeeld de krant).

Crisispastoraat.

Onder andere stervensbegeleiding, luisteren naar psychische en geestelijke nood, e.d. behoort tot de taak van de predikant. In sommige gevallen moet doorverwezen worden naar professionele externe hulp. Bij crisispastoraat gaat het om aandacht op verzoek van leden zelf of hun naasten. Dit geldt ook voor hen die niet meelevend zijn, maar wel aandacht vragen of nodig hebben. Contacten die hieruit ontstaan, kunnen een evangeliserend karakter hebben.

Overlijden.

In geval van overlijden van een Gemeentelid vindt pastorale begeleiding vanuit de kerkenraad aan de nabestaanden plaats. De frequentie van de bezoeken hangt af van de familie. De wijkouderling zal bij de condoleance met gebed afsluiten. Bij de begrafenis zal de kerkenraad zo mogelijk door de wijkouderling of een ander kerkenraadslid vertegenwoordigd zijn. Ook kunnen Gemeenteleden bezoek ontvangen indien naaste familieleden zijn overleden en welke niet tot de Gemeente hebben behoort. Met het oog op de voorbede zal de Gemeente op de eerst volgende zondagmorgendienst in kennis worden gesteld.

Voor het beleggen van een rouwdienst zie onder Eredienst, Hoofdstuk 3 van dit Beleidsplan.

4.5 Beleidsvoornemens

Het opzetten van het jeugdpastoraat.

5. Zending en Evangelisatie

5.1 Inleiding

De christelijke Gemeente is zendingsgemeente en getuigende Gemeente. Het heil dat ons geschonken is uit genade alleen willen we niet voor onszelf houden, maar doorgeven aan anderen, zodat ook anderen delen in het heil van Jezus Christus. Anders gezegd: de Gemeente is / de Gemeenteleden zijn gezonden in de wereld (heeft / hebben een missie in de wereld). Dit vormt de dragende grond van al het zendingswerk.

De Heere Jezus heeft zelf Zijn discipelen de wereld ingezonden met de opdracht 'Gaaf dan heen, onderwijst alle volken, hen dopende in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest; lerende hen onderhouden alles, wat Ik u geboden heb. (Mattheüs 28:19). Dankzij het werk van de zending is reeds lange tijd geleden ook in ons land het evangelie verspreid!

5.2. Zendingscommissie

Christus heeft Zijn Gemeente de opdracht en belofte gegeven om, door de kracht van de Heilige Geest, in deze wereld te getuigen van Hem als de enige Naam gegeven tot zaligheid.

Om het zendingsbewustzijn van de Gemeente te stimuleren is er een Zendingscommissie. Deze commissie houdt zich bezig met voorlichting, bewustwording en geldwerving voor de zending in de Gemeente. Voor de activiteiten is er een nauwe samenwerking met de Gereformeerde Zendingsbond (GZB). De commissie werkt onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad.

Concrete activiteiten

- Steun Gereformeerde Zendingsbond (GZB)
- opname van de jaarlijkse collectes in het collecterooster en hiervoor aandacht te vragen via folders en/of het Contactblad;
- promoten van de GZB-dagboekjes "Een handvol koren" en het lidmaatschap van deze Zendingsbond;
- het doorgeven van rondzendbrieven aan de Gemeente van zendingswerk(st)ers, die werkzaam zijn bij projecten die door de Gemeente ondersteund worden.

5.3. Beleidsvoornemen

- Bij het zendingswerk ook het evangelisatiewerk te betrekken
- De Gemeente bewust te maken van haar roeping tot evangelisatie.
- Het organiseren en coördineren van activiteiten, die invulling geven aan evangelisatie onder rand- en buitenkerkelijken.

6. Diaconaat

6.1. Inleiding

In de Bijbel, het Woord van God, worden al in het boek Exodus voorschriften gegeven voor de zorg aan de vreemdelingen, armen, weduwen en wezen. In het Nieuwe Testament, in Handelingen 6 wordt de basis gevonden voor de instelling van het ambt van diaken.

In de Kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland wordt Ordinantie 8 art.3 gewijd aan de diaconale arbeid van de Gemeente. Onder diaconaat wordt de dienst van barmhartigheid en gerechtigheid verstaan. Dit dient vorm te krijgen door het betrachten van onderling dienstbetoon.

- Het verlenen van bijstand, verzorging of bescherming aan wie dat nodig hebben,
- Het deelnemen in arbeid ten behoeve van het algemene maatschappelijke welzijn,
- Het signaleren van knelsituaties in de samenleving en het bevorderen van de zorg om het behoud van de schepping.

Deze diaconale opdracht kent geen grenzen, noch die van eigen Gemeente, noch die van eigen woonplaats of land. In het diaconale handelen worden we geleid door de vraag "wie zal de naaste zijn van degenen die (dreigen te) bezwijken", wie zij ook zijn of waar zij ook wonen.

Conform de landelijke richtlijnen van de Protestantse Kerk in Nederland wordt er jaarlijks een jaarrekening en begroting opgesteld, waarin verantwoording wordt afgelegd van het gevoerde beleid en goedkeuring gevraagd voor het te voeren beleid. Na beoordeling door een deskundige en na vaststelling door de kerkenraad, liggen deze voor Gemeenteleden ter inzage.

De boekhouding is opgedragen aan de Stichting Kantoor der Kerkelijke Administraties, die ook zorgt voor de accountantscontrole. Het beheer van de landerijen berust bij de Stichting Kantoor der Kerkelijke Goederen. Beiden stichtingen zijn gevestigd te Amersfoort.

6.2. Activiteiten

Als zeer belangrijk ziet de diaconie haar taak de Gemeente bewust te maken van de noden die er zijn, zowel plaatselijk, landelijk als wereldwijd. Tot leniging van de noden worden collecten bestemd en/of acties georganiseerd. Daarnaast wordt aan diakenen en Gemeenteleden gevraagd oog te hebben voor de stille noden in de Gemeente, zodat op de juiste plaats en tijdhulp geboden kan worden.

Inkomsten/uitgaven

De inkomsten worden voornamelijk verkregen uit:

- Collecten in de eredienst;
- Collecten bij catechisaties
- Projectcollecten, waarvoor de bestemming vooraf wordt bekendgemaakt;
- GZB busje bij de uitgang van de kerk;
- Giften;

De inkomsten worden gebruikt om de navolgende uitgaven te kunnen doen:

- Verplichte bijdragen bredere organen;
- Diaconale zorg binnen de eigen Gemeente o.a. ondersteuning, zieken en ouderenzorg, ontmoetingsmiddagen en het kerkelijk verenigingsleven
- Financiële ondersteuning van de activiteiten van de zendings- en evangelisatiecommissie,
- Zondagsschool, crèche en jeugdclubs.
- Alpha groepen

6.3 Commissies en Werkgroepen

De diaconie heeft een aantal commissies en werkgroepen ingesteld, die mede praktische uitvoering geven aan het diaconale beleid onder verantwoordelijkheid van het college van diakenen:

- Zendingscommissie
- Alphacursus
- Ouderenbezoek/Verjaardagsfonds
- Diaconale onderlinge zorg
- Crèche.

Overige activiteiten, waarbij de diaconie deelneemt aan:

1. De identiteitsraden van:

- Het van Weel Bethesdaziekenhuis te Dirksland
- Verzorgingscentrum Nieuw Rijsenburgh te Sommelsdijk
- Verzorgingscentrum De Vliedberg te Ouddorp

2. Eilandelijke Evangelisatie Commissie

- DABAR werk en Pinksterpad

3. Is lid van:

- Het stichtingsbestuur van de Stichting Hervormd Diaconale Gezondheidszorg Goeree-Overflakkee te Sommelsdijk
- De Vereniging voor Christelijk Speciaal Onderwijs op Goeree-Overflakkee te Middelharnis.
- Stichting Schuldhulp Goeree-Overflakkee te Middelharnis

Het college van diakenen is hetzij financieel, hetzij inhoudelijk ook betrokken bij:

- Samenwerkingsbijeenkomsten van SaGe West uitgaande van de classicale ring Goeree-Overflakkee, Voorne-Putten, Rozenburg;

- Huisbezoek bij jubilea, (langdurige) ziekte, terugkomst uit ziekenhuis en financiële nood;
- Ouderenmiddag;
- Auto-ophaaldienst (kerktaxi-service);
- Collecterooster.

6.4. Beleidsvoornemens

De diaconie zal zich bezinnen hoe met de nieuwe ontwikkelingen aangaande de participatie maatschappij (begrip ontstaan om reden dat de overheid het aanbieden van zorg wil verminderen en dit meer over wil laten aan de samenleving) om te gaan.

7. Vorming en toerusting

Naast vorming en toerusting tijdens de zondagse eredienst zijn er door de week vele gelegenheden om gevormd te worden en in kennis toe te nemen, gericht op groei in het geloof en opbouw van de Gemeente.

7.1. Catechese

Gewone catechese

De jeugd van de Gemeente dient onderwezen te worden in de inhoud van Gods Woord en de leer van de kerk, in het verlengde van de door ouders gedane doopbelofte en gericht op het doen van openbare belijdenis. Primair door de predikant, of anders door een ambtsdrager wordt deze catechese gegeven, bij voorkeur in kleine groepen van rond de 15 personen. Dit geschiedt in de periode van eind september tot de week voor Pasen. In de Gemeente zijn zo mogelijk 2 catechesegroepen. De gebruikte methode is passend bij de leeftijdsgroep en dient als leidraad voor de over te dragen stof alsook uitgangspunt van de gesprekken. Er zijn per seizoen 20 catechese-uren per groep. Het streven is de catechese te laten beginnen tijdens de 1e klas van het voortgezet onderwijs.

Belijdeniscatechese

De belijdeniscatechisatie wordt door de predikant gegeven. Het streven is de openbare belijdenis te doen plaatsvinden op Pasen. Zij die te kennen geven zich te willen voorbereiden op het doen van openbare belijdenis volgen een seizoen lang (soms meer) specifieke catechese met een verdiepend en verbredend karakter met name ten aanzien van persoonlijke levens- en geloofsvragen. Het gesprek hierover speelt een belangrijke rol.

De belijdeniscatechisanten worden besproken in de Kerkenraad. Twee zondagen voor de aannemingsavond wordt dit voornemen aan de Gemeente bekendgemaakt.

De kerkenraad heeft op de aannemingsavond de gelegenheid zich er van te vergewissen dat er geen verhindering bestaat tot het laten doen van openbare belijdenis middels vragen over het persoonlijk geloof waarna de catechisanten worden aangenomen als belijdend lidmaat van de Gemeente met alle rechten en plichten hierbij behorend.

7.2. Jeugdwerk

Het jeugdwerk heeft als belangrijkste doel de toerusting van de kinderen, tieners en jongeren om in de weg van geloof en bekering tot een persoonlijke relatie met Christus te komen. Daarnaast moet en mag er ook aandacht zijn voor de toerusting van deze jongeren voor hun taak als christen in de Gemeente en de wereld. Het jeugdwerk heeft verder als doel de onderlinge ontmoeting te stimuleren, waardoor de band met de jeugd binnen de Gemeente, maar ook met de Gemeente als geheel, verder wordt versterkt. Het blijkt dat de onderlinge vriendschappen een belangrijke stimulans zijn om de kerk te blijven bezoeken.

Doel van het Jeugdwerk

Het doel van het jeugdwerk kan als volgt samengevat worden:

- Laten zien wie God is in de Heere Jezus Christus;
- Jongeren begeleiden op de weg van het geloof, in de hoop en verwachting dat zij tot persoonlijke geloofsovergave zullen komen.
- Jongeren door het jeugdwerk positieve ervaringen meegeven;
- Jongeren betrekken bij de Gemeente door pastoraal naar hen om te zien.

Om deze doelen te bereiken zijn de volgende punten van belang:

- Goede aansluiting tussen de activiteiten van het jeugdwerk.;
- Jongeren vanaf 13 jaar betrekken bij de voorbereiding van de diverse activiteiten;
- Het jeugdwerk moet breed gedragen worden binnen de Gemeente en met elkaar moet er zorggedragen worden voor de continuïteit;
- Betrokkenheid bij de jongeren door ouders, en kerkenraad.

Om te zien of deze doelen gehaald worden, is persoonlijk contact met de jongeren van essentieel belang. Dit kan door het organiseren van activiteiten waar de Bijbel open gaat en waar men ook samen kan ontspannen.

Bij het behalen van deze doelen moet niet alleen gekeken worden naar de kwantiteit, maar ook naar de kwaliteit. Bij activiteiten waar te weinig animo voor is, moet men ook kunnen stoppen met de activiteit. Die energie kan op een andere wijze positief besteed worden.

Doelgroep

Het jeugdwerk heeft primair betrekking op alle kinderen en jongeren die lid zijn van de Gemeente tot een leeftijd van ongeveer 25 jaar. Aan de andere kant heeft de christelijke Gemeente ook een roeping om Gods Woord en de boodschap van eeuwig heil te verkondigen aan "al de volken". In gehoorzaamheid aan deze opdracht heeft het jeugdwerk nadrukkelijk ook betrekking op alle randkerkelijke dan wel onkerkelijke kinderen en jongeren, in genoemde leeftijdscategorie.

De Gemeente kent de volgende vormen van jeugdwerk:

Zondagsschool

Na de morgendienst is er een uurtje zondagsschool in de Morgenster voor kinderen van 4 t/m 12 jaar. Op de zondagsschool worden de kinderen op eenvoudige wijze verteld uit de Bijbel. Doel hiervan is de kinderen zo vroeg mogelijk in aanraking te brengen met het Woord van God. De Bijbelse vertelling staat centraal. Daarnaast wordt aandacht besteed aan het leren van teksten en zingen van de psalmen en Bijbelse liederen. Na het Bijbelverhaal gaan de jongere kinderen een knutselwerkje maken, passend bij het verhaal. De oudere kinderen maken de opdrachten uit het verwerkingsboekje van de zondagsscholenbond, praten na over het thema en doen eventueel een spel. Jaarlijks wordt samen met de ouders en belangstellenden, gewoonlijk op Tweede Kerstdag (tenzij deze op zondag valt), de kerstfeestviering gehouden in de kerk. Ook de andere heilsfeiten, zoals Pasen en Pinksteren worden herdacht.

De zondagsschool is aangesloten bij de Bond van Hervormde Zondagsscholen op gereformeerde grondslag. Voor de Bijbelvertellingen wordt gebruik gemaakt van de materialen die door deze Bond ontwikkeld zijn, waaronder het vertelrooster voor de leiding en de rooster- en verwerkingsboekjes voor de kinderen.

Jongerenontmoetingsavond / Jeugdclub

De jongeren tussen ongeveer 15 jaar en ongeveer 25 jaar zijn een heel belangrijk onderdeel van onze Gemeente. Tegelijkertijd is het ook een lastige, complexe en veranderende levensfase van onze jeugd, waarbij een veilige, christelijke en gezellige ontmoetingsmoment gegeven wil worden. De kerkenraad in persoon van de jeugdouderling met assistentie uit de Gemeente is daar onlangs mee begonnen. De avonden worden om de ongeveer 4 weken georganiseerd op zaterdag avond.

Preekbespreking

Een aantal keer per jaar wordt er een preekbespreking voor de jeugd ouder dan 15 jaar gehouden. Dit gebeurt direct na de avonddienst en wordt geleid door de predikant in bijzijn van de jeugdouderling.

7.3. Volwassenenvormingswerk

Bijbelkring

De Bijbelkring staat open voor alle Gemeentelieden. Op de Bijbelkring wordt een Bijbelgedeelte (meestal een Bijbelboek) behandeld. De Bijbelkring wordt eens in de maand In de Morgenster gehouden tijdens het winterseizoen. De leiding van deze kring berust bij de predikant of een andere ambtsdrager.

Vrouwenkring "Sola Fide".

De vrouwenkring is opgericht op 13 oktober 2015 en telt - zowel jong als oud - 36 leden afkomstig uit verschillende kerken, waarvan gemiddeld 20 personen per avond de kring bezoeken. In het winterseizoen wordt er om de 3 weken bijeen gekomen.

Het doel is om de Bijbel, het Woord van God, te onderzoeken, er meer van te begrijpen, over te leren en te groeien in het geloof. Aan de hand van de Bijbelstudies uit het maandblad De Hervormde Vrouw - uitgegeven door de Hervormde Vrouwenbond – vindt dit onderzoek plaats. Met elkaar wordt er gebeden en gezongen. In kleine groepjes worden de vragen van de Bijbelstudie besproken. Er worden dan ook persoonlijke gedachten en bevindingen gedeeld. Zo leert en bemoedigt de kring elkaar. Dit versterkt ook de onderlinge band als zusters in het geloof. In de grote kring wordt geëvalueerd wat er zoal in de kleine groepjes besproken is met inachtneming van elkaars privacy.

Er wordt gemeente-breed omgezien naar elkaar door voorbede te doen, het sturen van een kaartje, op bezoek te gaan of praktische hulp te bieden.

Ook wordt er naar gestreefd om de onderlinge binding in de Gemeente te versterken door iedereen uit te nodigen voor de Paasviering met een maaltijd en/of door een Gemeenteavond te organiseren waarvoor een spreker uitgenodigd wordt.

De kring hoopt deel te nemen aan de jaarmarkt met het inrichten van een evangelisatiekraam om zo ook de bezoekers te kunnen bereiken met het Evangelie. Voor de inrichting van deze kraam worden er een aantal crea-ochtenden en crea-avonden gehouden, waar allerlei leuke spullen worden vervaardigd, die dan te koop worden aangeboden.

Gebedskring

De mogelijkheid wordt geboden om als gebedskring samen te komen in de Morgenster om de noden en zorgen in de Gemeente en daarbuiten aan de Heere op te dragen.

Avondmaalskring / Bezinningsavond

Zie onder 3.3 bij 'voorbereiding Heilig Avondmaal'.

Thema-avonden voor mannen

In het winterseizoen worden enkele "thema-avonden" belegd ter toerusting van de Gemeente. Aan de orde komen onderwerpen als: evangelisatie, het gebed, de opvoeding, enz. Hiervoor worden predikanten uitgenodigd.

Specifiek elders aanwezige kennis komt zo ook ter beschikking van Gemeenteleden. Ook tijdens het winterseizoen kunnen er Gemeenteavonden worden georganiseerd, naast het overige kringwerk.

Alpha cursus

Naar gelang er behoefte aan is wordt er jaarlijks een Alpha cursus georganiseerd in de Morgenster. Het doel is om buiten- en randkerkelijken op een laagdrempelige wijze in aanraking te brengen met het geloof. Uiteraard mogen eigen Gemeenteleden, die behoefte hebben aan dergelijke laagdrempelige vorming, ook deelnemen.

Ouderencontactmiddag

Eenmaal per maand wordt er in het winterseizoen op donderdag een contactmiddag voor ouderen belegd. Het programma bestaat uit een meditatie gevolgd door een activiteit waarvoor zo nodig een gastspreker kan worden uitgenodigd.

7.4 Andere vormen van vorming

Cursus TVG

Ten behoeve van de regio wordt door de Stichting Cursus Theologische Vorming een toerustingscursus voor Gemeenteleden gegeven te Middelharnis. Deze cursus Theologische Vorming voor Gemeenteleden (TVG) is er voor een ieder die verlangt zijn kennis van de Bijbel te verbreden en te verdiepen. Daarbij is er alle ruimte voor persoonlijke geloofsvragen en voor actuele vragen op

dogmatisch en ethisch gebied. De cursus bestaat uit een basisjaar met de mogelijkheid om daarop een tweejarig vervolg te krijgen. Zie voor informatie <http://www.cursustvg.nl>.

Mannethemadagen

Op initiatief van de Hervormde en de christelijk gereformeerde mannenbonden wordt er voor de regio jaarlijks te Tholen een themadag voor mannen gehouden. De bedoeling van deze themadagen is om op verantwoorde wijze handreiking en ondersteuning bij geloofsvragen te geven, zulks in relatie tot de tijd en de maatschappij waarin wij staan. Zie ook www.mannethemadagen.nl

7.5 Beleidsvoornemen

- Streven naar het beleggen van Gemeenteavonden rond thema's; bijvoorbeeld gezin en opvoeding of andere (Bijbelse) thema's;
- Het streven is om weer een mannenvereniging eventueel met een mannenontbijt op te zetten.
- Het opzetten van huwelijks catechese. Het huwelijk is een mooie en belangrijke stap in het leven van een man en een vrouw. Het is belangrijk om met elkaar na te denken en te praten over het huwelijk om zo te ontdekken wat ons huwelijksleven kan verrijken. Persoonlijke bezinning en reflectie staan centraal. We willen graag in gesprek gaan over het huwelijk en onderwerpen die daarmee verband houden. Dit doen we zoveel mogelijk door middel van onderlinge interactie, dat alles wordt besproken in onderling vertrouwen. Praktisch betekent dit dat de huwelijks catechese uit vier avonden bestaat, waarbij onderwerpen aan bod komen zoals: het huwelijk vanuit de Bijbel gezien, *communicatie en conflicten, seksualiteit en het ontvangen van Gods zegen*.
- Het opzetten van een introductie of welkomscatechese voor nieuwe leden van de Gemeente, waar een aantal thema's aan de orde kunnen komen, zoals:
  - Het kerk zijn binnen de Protestantse Kerk in Nederland.
  - De bediening van het Woord in de Gemeente.
  - De bediening van de sacramenten.
  - De opbouw van de Gemeente.

8. Beheer en financiën

8.1. Inleiding

Beheer wil zeggen het behartigen van de stoffelijke belangen van de Gemeente. We erkennen onze God als Schepper van alle dingen. Alles wat we zijn en alles wat we hebben ontvangen we van Hem. De middelen die nodig zijn voor de instandhouding van de eredienst en van alle andere in dit plan genoemde zaken, mogen dan ook voluit worden aangemerkt als een geestelijke aangelegenheid.

Het College van Kerkrentmeesters is volgens de kerkorde belast met de zorg voor alle stoffelijke zaken van de Gemeente – voor zover niet van diaconale aard – en verricht de daaraan verbonden werkzaamheden overeenkomstig een daartoe opgestelde Plaatselijke Regeling.

Het College van Kerkrentmeesters bestaat uit twee ouderling-kerkrentmeesters en één of twee kerkrentmeesters (niet-ouderling). De ouderling-kerkrentmeesters staan volledig in het ambt van ouderling en hebben daarbij in het bijzonder een taak op het terrein van beheer en financiën. De aard en mate van het kerkrentmeesterlijk beheer en de daarmee verbonden financiële consequenties vloeien voort uit het door de kerkenraad bepaalde, zoals beschreven in dit beleidsplan.

8.2. Beheer

Het beheer is onderverdeeld in de navolgende punten:

Predikant

Onze Gemeente heeft 1 predikantsplaats. Aanstelling en salariëring geschieden volgens een door de Raad voor Predikantstraktementen en Pensioenen voorgeschreven regeling.

Organisten

Voor de begeleiding van de zondagse erediensten en de rouw- en huwelijksdiensten heeft onze Gemeente een aantal organisten. Dit werk wordt gedaan op vrijwillige basis, waartegenover dan ook een vrijwilligers- en eventuele onkostenvergoeding staat. Zo nodig vindt er overleg plaats tussen het College van Kerkrentmeesters en organisten.

Koster

De koster werkt in onze Gemeente eveneens op vrijwillige basis. Voor de kosterwerkzaamheden bestaat (nog) geen verdere taakomschrijving. Indien tijdelijk geen koster beschikbaar is wordt die vervangen.

Beheer gebouw De Morgenster

De beheerder, draagt zorg voor het beheer van De Morgenster. Ook dit werk wordt op vrijwillige basis uitgevoerd en wordt als zodanig beloond. In voorkomende gevallen vindt er overleg plaats met het College van Kerkrentmeesters.

Interieur en exterieur verzorging van de gebouwen

Voor het schoonhouden van de gebouwen zijn meerdere vrijwilligers actief evenals voor het dagelijks onderhoud aan de gebouwen. Zo nodig worden er klusprojecten voor het onderhoud gemaakt.

Beheer van het kerkgebouw

Afgezien van het schoonhouden (hiervoor reeds behandeld) kan het beheer van de kerkelijke gebouwen worden onderverdeeld in twee zaken: het gebruik en het onderhoud.

Gebruik Kerkgebouw en De Morgenster

Het kerkgebouw is primair bedoeld voor de samenkomst van de Gemeente tijdens de erediensten. Verzoeken voor andere samenkomsten worden per geval besproken en al dan niet goedgekeurd door het College van Kerkrentmeesters.

Dit betreft ook de bijbehorende vergaderzalen. Deze zijn primair bedoeld voor bijeenkomsten die betrekking hebben op Gemeente-activiteiten, zoals catechese, clubs, kringen, Gemeenteavonden, etc.

Voor het gebruik van de Dorpskerk en/of De Morgenster wordt verwezen naar het door het College van Kerkrentmeesters vastgestelde beleid: "Verhuur en Gebruik van de Dorpskerk en De Morgenster". Dit document is op te vragen bij de kerkrentmeesters.

Onderhoud van het kerkgebouw

Het grootonderhoud aan de Dorpskerk en De Morgenster geschiedt volgens een meer jaren onderhoudsplanning.

Beheer van andere gebouwen en/of goederen

Pastorie

Het College van Kerkrentmeesters zorgt, als verhuurder, voor het groot onderhoud van de pastorie. Het klein en dagelijks onderhoud is voor rekening van de predikant even als het tuinonderhoud. Daarbij worden de regels die gelden voor huurwoningen gehanteerd.

8.3. Financiën

In de paragraaf financiën gaat het om twee onderwerpen. Allereerst gaat het over de kosten / uitgaven die het gevolg zijn van de hiervoor genoemde zaken van beheer. In de tweede plaats gaat het vervolgens om de wijze waarop deze jaarlijks te verwachten kosten / uitgaven kunnen worden betaald. Met andere woorden: Hoe kunnen de jaarlijks benodigde middelen worden verworven om een sluitende (dus financieel gezonde) begroting te verkrijgen.

Conform de landelijke richtlijnen van de Protestantse Kerk in Nederland wordt er voor aanvang van ieder jaar een begroting opgesteld, waarin goedkeuring wordt gevraagd voor de financiële consequenties van het te voeren beleid, terwijl gedurende ieder eerste kwartaal de jaarrekening van

het afgelopen jaar wordt opgemaakt als verantwoordingsdocument ten opzichte van de voor het betreffende jaar vastgestelde begroting. Na beoordeling door een deskundigen (accountant) en na vaststelling door de Kerkenraad ligt de jaarrekening voor de Gemeenteleden ter inzage.

De boekhouding is opgedragen aan de Stichting Kantoor der Kerkelijke Administraties te Amersfoort, die ook zorgt voor de accountantscontrole.

Kosten / uitgaven

Met uitzondering van enkele “overige kosten”, vloeien vrijwel alle jaarlijks te verwachten kosten voort uit zaken van beheer. Zij kunnen als volgt worden onderverdeeld:

- Lasten kerkelijke gebouwen excl. afschrijvingen;
- Lasten overige eigendommen en inventarissen;
- Afschrijvingen;
- Pastoraat;
- Lasten kerkdiensten, catechese etc.;
- Verplichtingen andere organen;
- Salarissen;
- Kosten beheer en administratie;
- Rentelasten/bankkosten

Op basis van de door de kerkenraad vastgestelde begroting is het College van Kerkrentmeesters gemachtigd om zelfstandig uitgaven te doen en verplichtingen aan te gaan.

Inkomsten / werving

Met betrekking tot de inkomsten is het College van Kerkrentmeesters geheel aangewezen op bijdragen en giften uit de Gemeente. Een gedeelte hiervan is afkomstig van de jaarlijkse vrijwillige kerkelijke bijdragen, waarvoor alle Gemeenteleden van 18 jaar en ouder gedurende het eerste kwartaal persoonlijk worden benaderd (actie Kerkbalans), tenzij uit eerdere acties blijkt, dat er geen belangstelling te verwachten is. Hierbij wordt tevens de begroting voor het nieuwe jaar vermeld, alsmede een beknopte toelichting hierop. De overige bijdragen van de Gemeenteleden zijn afkomstig uit collecten tijdens de erediensten. Deze betreffen de wekelijkse inzameling in de zondagse eredienst, de bid- en dankdagcollecte alsmede van de weekdiensten, de inzameling tijdens de huwelijksdiensten en het verjaardag fonds.

Uitgifte collectemunten

Gemeenteleden worden in de gelegenheid gesteld om collectemunten aan te schaffen. Het uitgeven daarvan geschiedt onder de verantwoordelijkheid van het College van Kerkrentmeesters. Van de uitgifte wordt rekening en verantwoording afgelegd.

Activiteitencommissie

Er is een activiteitencommissie die verschillende activiteiten zoals zangavonden, snuffelmarkten, fietstocht, kerstpost, lezingen, bloemschikken, minimarkten en dergelijke organiseren om daarmee

ten behoeve van de kerkrentmeesters geld mee in te zamelen voor het instandhouding van het kerkelijke eigendommen en het onderhouden van de erediensten.

In de zomermaanden wordt de kerk op de zaterdagen voor bezichtiging open gesteld en vinden er orgelconcerten plaats.

Verjaardag fonds

De Gemeenteleden tot 18 jaar en vanaf 65 jaar en ouder worden door middel van een felicitatiekaart gefeliciteerd met hun verjaardag. Dit wordt gecoördineerd door een aantal vrijwilligers. De ouderen ontvangen hierbij tevens een verzoek om een verjaardag gift te geven of over te maken. De opbrengst komt ten goede aan het onderhoud van de kerk.

8.4. Beleidsvoornemens

- Continuering van vernieuwing en actualisering van het onmisbare en zeer goed lopende programma “Actie Kerkbalans”;
- Heroriëntering op het verkrijgen van beschikbare subsidies.

9. Communicatie met Gemeente en omgeving

Een goede communicatie is belangrijk en zorgt voor samenbinding in de Gemeente. Communicatie is een proces waarin met een bepaald doel informatie overgedragen wordt aan een ander. De informatievoorziening is in eerste instantie bestemd voor de leden van de Gemeente en in tweede instantie om andere belangstellenden op de hoogte te houden van gebeurtenissen, besluiten en ontwikkelingen binnen de Hervormde Gemeente voor zover deze relevant zijn voor de Gemeente. Met de informatievoorziening beogen we:

- de leden van de Gemeente te informeren omtrent de pastorale zaken binnen de Gemeente om zo gebed en meeleven in de Gemeente en voor elkaar te bevorderen.
- Bestuurlijke en ambtelijke mededelingen van de kerkenraad, diaconie, kerkrentmeesters en vereniging ter kennis van de Gemeente te brengen.
- De verschillende doelgroepen binnen en buiten de Gemeente over de verschillende activiteiten van de verenigingen in de Gemeente te informeren en hen daarbij te betrekken.
- De verschillende verenigingen in de Gemeente betrekken op deze wijze het geheel van de Gemeente bij hun activiteiten.

Middelen van communicatie

Contactblad Kleine Kracht.

Verschijnt maandelijks om de Gemeenteleden te informeren over en te betrekken bij de zaken die van belang zijn voor de erediensten en de Gemeentelijke activiteiten voor de betreffende maand.

De Zaaier

Is een regionaal kerkblad, dat wekelijks verschijnt, waarin Gemeenteleden geïnformeerd worden over de erediensten, over actuele zaken en andere activiteiten van de Gemeente.

Afkondigingen.

Doorgaans voorafgaand aan een eredienst vindt afkondiging plaats van de actuele zaken en aankomende activiteiten

Website en kerkomroep

Belangstellenden in een korte en pakkende verwoording via de website informatie verstrekken over de Gemeente. Daarin is een activiteitenagenda opgenomen. Er zijn mogelijkheden om gelden te doneren en verwijzingen naar het terugluisteren van gehouden preken.

Via www.kerkomroep.nl zijn de gehouden preken over een beperkte periode terug te luisteren. Van de gehouden preken worden, mits de predikant daarmee heeft ingestemd, beeldopnames gemaakt die live te volgen zijn. De beelden worden ook uitgezonden via www.kerkomroep.nl, maar alleen zichtbaar na aanvraag van een toegangscode. Deze code wordt door de kerkrentmeesters verstrekt op aanvraag via email: mtanis110@msn.com.

Gemeenteavonden

Deze avonden zijn er om de leden van de Gemeente te vormen en toe te rusten in de breedste zin van het woord. Deze avonden worden gebruikt om de leden van de Gemeente op de hoogte te houden van en te betrekken bij besluiten en ontwikkelingen binnen de Hervormde Gemeente en de daaraan verwante vereniging. Op deze avonden worden bestuurlijke en ambtelijke mededelingen van de kerkenraad, diaconie, kerkrentmeesters en vereniging met de Gemeente besproken.

Deelname

Ten behoeve van de informatieverstrekking is de Gemeente vertegenwoordigd in de eilandelijk werkende Zaaiercommissie.

BIJLAGE 1 Uitgangspunten begrafenis

Als kerkenraad van de Hervormde Gemeente te Ouddorp worden wij regelmatig gevraagd om medewerking te verlenen aan een begrafenis van een van onze Gemeenteleden. Daaraan geven wij graag gehoor. De ervaring leert echter dat er in toenemende mate een spanningsveld kan ontstaan tussen de visie van ons als Hervormde Gemeente enerzijds en het door de familie gewenste karakter van de dienst anderzijds. Om lastige discussies op moeilijke en vaak tere momenten te voorkomen, noemen wij hieronder enkele uitgangspunten waar wij voor staan. De familie kan dan zelf besluiten of zij onze predikant vraagt om een begrafenis te leiden.

Onze uitgangspunten zijn de volgende.

- Gang van zaken tijdens de samenkomst.
- Introductie/ welkom door de begrafenisondernemer, die daarna het woord geeft aan de predikant
- Gebed
- Schriftlezing
- Meditatie
- Gebed, waarna de predikant de leiding weer teruggeeft aan de begrafenisondernemer.

Aantekeningen hierbij:

Zingen, onder begeleiding van het orgel, is mogelijk. De familie kan deze wens aangeven. Wij maken daarbij gebruik van de Psalmberijming van 1773 en zingen niet ritmisch.

Een eventueel in memoriam kan door een familielid worden uitgesproken voorafgaand aan de samenkomst en na de introductie door de begrafenisondernemer. Het is niet de bedoeling dat de overledene wordt toegesproken.

Liever geen bloemen.

Gang van zaken bij het graf is als volgt:

- De begrafenisondernemer heeft de leiding, begraaft de overledene en geeft daarna het woord aan de predikant.
- De predikant leest een kort Schriftgedeelte, spreekt enkele woorden en sluit af met de geloofsbelijdenis en eventueel het Onze Vader.
- De begrafenisondernemer krijgt daarna weer de leiding.

Aantekeningen hierbij:

- Er wordt geen medewerking verleend aan een crematie;
- Een dankwoord kan worden uitgesproken na de toespraak van de predikant en wordt door de begrafenisondernemer aangekondigd.

Gang van zaken na de begrafenis

Na afloop van de begrafenis is de afsluiting in de aula, het verenigingsgebouw of de kerk. De dienstdoende ouderling sluit af met schriftlezing en gebed. Het is voor de goede orde gewenst dat de begrafenisondernemer hem aankondigt. Hierna kan er eventueel gecondoleerd worden en wordt afscheid van de familie genomen.

Tenslotte verzoeken wij de begrafenisondernemer, om onze predikant vroegtijdig te benaderen, voordat er definitieve afspraken gemaakt zijn over de datum van de begrafenis.

BIJLAGE 2 Kerkzegel

In de kerkenraadsvergadering van 18 juni 2015 heeft de kerkenraad het kerkzegel van de Gemeente vastgesteld.

Als symbool van de Gemeente is gekozen voor het harpje met 12 snaren (octaaf) en de twee trompetten zoals dat het rugwerk van het orgel siert. Op de voorgrond een opengeslagen Bijbel met de tekstverwijzing naar Psalm 43 : 4. Het geheel geflankeerd met de Alpha en Omega tekens. In de rand is de naam van de Gemeente geplaatst met de duif zoals deze in het logo van ons kerkgenootschap wordt gevoerd. Als lettertype is gebruikt: Lucida Handwriting. Dit lettertype komt weer overeen met het naambord, dat aan de zuidgevel van de kerk is geplaatst. Destijds heeft Monumentenzorg daarover advies uitgebracht en heeft de burgerlijke Gemeente ingestemd met het aanbrengen van dit bord.

De symboliek van het zegel vertolkt het volgende:

Harp met trompetten met de verwijzing naar Psalm 43 : 4 En dat ik inga tot Gods altaar, tot den God der blijdschap mijner verheuging, en U met de harp love, o God, mijn God!

Alpha en Omega teken: Symbool voor God, verwijzing naar Openbaring 1 : 8 Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde, zegt de Heere, Die is, en Die was, en Die komen zal, de Almachtige.

Het Boek: verwijzing naar de Bijbel of het Woord van God. Gedacht kan worden aan 1 Johannes 5 : 7 Want Drie zijn er, Die getuigen in den hemel, de Vader, het Woord en de Heilige Geest; en deze Drie zijn Een.

Duif: Symboliseert de Heilige Geest. Verwijzing naar Lukas 3 : 22 En dat de Heilige Geest op Hem nederdaalde, in lichamelijke gedaante, gelijk een duif; en dat er een stem geschiedde uit den hemel, zeggende: Gij zijt Mijn geliefde Zoon, in U heb Ik Mijn welbehagen!

Het geheel maakt een verwijzing naar Colossenzen 3 : 16 mogelijk. Het woord van Christus wone rijkelijk in u, in alle wijsheid; leert en vermaant elkander, met psalmen en lofzangen, en geestelijke liederen, zingende den Heere met aangenaamheid in uw hart.